

01.04.2019

Literaturoznawstwo architektoniczne (The Architectural Literary Studies)

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

Punktem wyjścia dla prowadzonych prac w ramach grantu „Literaturoznawstwo architektoniczne” była definicja geokrytyki Bertranda Westphala oraz jej przetworzenia. W odniesieniu do niej zaproponowano takie działania badawcze, w których analizy literaturoznawcze stały się przydatne w pracy innych dziedzin, zajmujących się przekształcaniem przestrzeni miejskiej. Istotne było także pytanie o interdyscyplinarność, pojmowaną jako metoda działań jednego badacza, sięgającego po pojęcia i teorie innych dyscyplin (i jej ograniczenia), a następnie próba wypracowania transdyscyplinarnego modelu badawczego, powstałego w ramach realnej współpracy międzydziedzinowego zespołu. Czternastoosobowa grupa badawcza poddała wielostronnej analizie dwa warszawskie place – plac Piłsudskiego oraz plac Defilad.

16.03.2019

Nowoczesne narzędzia promocji działalności dydaktycznej i badawczej Instytutu Badań Literackich PAN oraz Instytutu Filologii Polskiej WNH UKSW

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, Międzynarodowe Stowarzyszenie Studiów Polonistycznych, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN, Wydział Nauk Humanistycznych UKSW

Zintegrowany projekt „Nowoczesne narzędzia promocji działalności dydaktycznej i badawczej Instytutu Badań Literackich PAN oraz Instytutu Filologii Polskiej WNH UKSW” (nr PPI/NPZ/2018/1/00065) zakłada cykl działań oparty na aktywnej współpracy Partnerów i synergii ich potencjałów. Ideą projektu jest wykorzystanie nowoczesnych strategii marketingu cyfrowego oraz interdyscyplinarnych narzędzi w celu promocji działalności naukowo-dydaktycznej IBL PAN, IFP WNH UKSW i - docelowo - innych polonistyk krajowych i zagranicznych, włączonych w ramy „Geopolonistyki”, powstałej według pomysłu Prof. Magdaleny Popiel (prezes Międzynarodowego Stowarzyszenia Studiów Polonistycznych).

03.03.2019

Śłucham, rozumiem, działam. Poszerzanie kompetencji językowych cudzoziemców w celu zapobiegania alienacji społeczno-zawodowej

Wydział Humanistyczny UZ

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Przedsięwzięcie jest realizowane przez Uniwersytet Zielonogórski i Zielonogórskie Towarzystwo Edukacyjne „Civilitas”.

08.05.2019

Demokracja oddolna w Polsce - utopia czy szansa?

Polski Uniwersytet na Obczyźnie

W Polsce obywateli przekonuje się, że możliwość wrzucenia do urny kartki do głosowania raz na kilka lat jest podstawą demokracji. Ale czy polscy obywatele, dzięki udziałowi w wyborach i głosowaniu na określone partie i ugrupowania polityczne, mają rzeczywisty wpływ na stanowione w polskim państwie prawo? Przecież to system prawny winien być odbiciem umowy społecznej zawartej z woli wszystkich Polaków, zgodnie z którą powinny być sprawowane rządy w Państwie. Zakład Kultury Politycznej i Badań nad Demokracją na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie PUNO w Londynie i Obywatelski Think Thank zainicjowały wspólnie ogólnopolski program badawczy na temat stanu i perspektyw rozwoju demokracji w Polsce.

01.04.2019

Sienkiewicz ponowoczesny. Laboratorium cyfrowe

Projekt stanowi próbę poszerzenia gamy metodologicznej o ujęcia związane z szeroko pojętą ponowoczesnością i znalezienia nowego sposobu mówienia o tym pisarzu, a także stworzenia nowych metod publikowania treści naukowych w środowisku cyfrowym.

30.03.2019

Repozytorium polskich przekładów dramatów Williama Shakespeare'a w XIX wieku: zasoby, strategie tłumaczenia i recepcja

Wydział Neofilologii UW

Celem przedsięwzięcia było stworzenie kolekcji, która z jednej strony oferowałaby elektroniczny dostęp do dziewiętnastowiecznych przekładów Shakespeare'a, z drugiej zaś służyła opracowaniami rekonstruującymi okoliczności powstania i recepcję zgromadzonych tekstów.

29.03.2019

Polish Online - Wielojęzyczna platforma do nauki języka polskiego

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa
Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Litewski Uniwersytet Edukologiczny, Uniwersytet Ostrawski

Interaktywna platforma e-learningowa polski.info pomoże nauczyć się podstaw języka polskiego, online, efektywnie i za darmo. Została stworzona specjalnie dla cudzoziemców, którzy chcieliby zacząć mówić po polsku i dowiedzieć się więcej o Polsce. Dostępne materiały pozwolą nauczyć się komunikowania w języku polskim, ułatwią zrozumienie Polaków i ich życia, a nawet mogą zwiększyć szanse na rynku pracy.

23.02.2019

StereoSciFi - Stereotypy i Twarda Fantastyka Naukowa

Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe)

Uniwersytet Łódzki

Istniejące stereotypy rasowe i etniczne powodują wzrost i ogólne pogorszenie jakości życia społecznego poprzez przemoc i nietolerancję, promowanie ksenofobii, rasizmu, przemocy uwarunkowanej płcią, przemocy rówieśniczej, dyskryminacji klas społecznymi i orientacji seksualnych.

(...) celem projektu nie jest zapobieganie istnieniu stereotypów, ale zapobieganie dyskryminacji, segregacji i wrogiemu zachowaniu oraz uświadamianie ludziom, że nie powinniśmy traktować innych źle, ponieważ „inny” nie oznacza gorszego. (ze strony Projektu)

16.01.2019

Mniejszości Narodowe i Etniczne w Europie

Etnologia, Nauki o polityce

Polski Uniwersytet na Obczyźnie, Uniwersytet Zielonogórski

Miedzynarodowy projekt prowadzony przez Instytut Politologii Uniwersytetu Zielonogórskiego pt. Nations without states or states without nations, w którym brał udział Zakład Kultury Politycznej i Badań nad Demokracją Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie, został zakończony.

27.11.2018

Projekt TICASS: Technologie obrazowania w komunikacji, sztuce i naukach społecznych

Architektura i urbanistyka, Filmoznawstwo i media audiowizualne, Historia i teoria sztuki, sztuki plastyczne, kultura wizualna, Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe), Nauki filozoficzne, Nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, Socjologia

Akademia Sztuki w Szczecinie, Polski Uniwersytet na Obczyźnie

Technologie wizualne mają ważne znaczenie dla repertuaru najistotniejszych ludzkich kompetencji, ponieważ wraz z nimi pojawia się nowy język wizualnej

narracji oraz nowy sposób odczytywania znaków wizualnych. Aby rozpoznać i opisać możliwości i ograniczenia charakterystyczne dla technologii wizualnych we współczesnej ikonosferze, badacze instytucji partnerskich w ramach projektu TICASS, stawiają sobie następujące pytania: Jak ludzie w różnych miastach postrzegają i odczytują znaki wizualne, ikony, kody QR, obrazy dziagnostyczne i grafiki cyfrowe? Jak technologie wizualne funkcjonują w różnych miastach, krajach i kontynentach?

05.11.2018

Społeczeństwo i kultura a paradygmat narodu. Estetyczne i etyczne dylematy polskiej prawicy w literaturze i publicystyce lat 1926-1939

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

13.09.2018

Literackie i publiczne rozprawy Tomasza Manna z polityczną rzeczywistością Republiki Weimarskiej (1918-1933) i po niej

Wydział Neofilologii UAM

13.09.2018

Kanon Romantyzmu w literaturze angielskiej i polskiej

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Słownik gramatyczny języka polskiego - wersja online

Wydział Lingwistyki Stosowanej UW

Słownik gramatyczny języka polskiego jest najbardziej rozbudowanym i najbardziej dopracowanym koncepcyjnie i redaktorsko słownikiem fleksyjnym współczesnej polszczyzny, zawierającym charakterystykę gramatyczną ponad 333 000 wyrazów polskich i obejmującym zasadniczy zrąb słownictwa współczesnej polszczyzny.

13.09.2018

Gramatyka, semantyka i pragmatyka języka polskiego

Wydział Filologiczny UwB

13.09.2018

Toponomastyka Pomorza, osadnictwo a typy antroponimiczne, metodologia badań Gdańskiej Szkoły Onomastycznej

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Badanie wybranych problemów antropologii i jej związków z literaturą: obraz ginących kultur w literaturze

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Kwestia niemiecka w publicystyce Bolesława Prusa

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Szymon Starowolski, *Laudatio Almae Academiae Cracoviensis* - przekład na język polski

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

Szymon Starowolski, *Declamatio contra obtrectatores Poloniae* - przekład na język polski

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

Pisarze polscy o sztuce przekładu 1440-2005. Antologia

Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej UAM

13.09.2018

Współczesna groteska polityczna (na przykładzie literatury polskiej po 1945 r.)

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Haiku japońskie i haiku po polsku - dialog kultur?

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

Alterglobalista Bolesław Prus (na podstawie *Kronik*)

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

Zapytaj Mickiewicza

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

Kim jest pasterz w sielankach Jana Gawińskiego?

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

Jan Gawiński, *Sielanki z Gajem zielonym*

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

Filologiczne prolegomena do *Sielanek (z Gajem zielonym)* Jana Gawińskiego

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

"Polka - Europejka" - Polka Anno Domini 2006. Strategie identyfikacyjne Manueli Gretkowskiej a świadomość feministyczna w Polsce

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

O kilku powodach, dla których warto wrócić do zmysłów. Antropologia zmysłów jako inspiracja dla badań literackich

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

"Słownik Polszczyzny XVI wieku", tom XXXIV z hasłami: przypędzanie - p

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

Styl Żeromskiego a modernistyczna antropologia

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

Krytyka literacka i teatralna Jana Kasprowicza (edycja krytyczna)

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

Celem projektu było zgromadzenie materiałów oraz opracowanie edytorskie krytycznego wydania recenzji i artykułów literackich oraz recenzji i artykułów o tematyce teatralnej Jana Kasprowicza - dotąd najmniej zbadanego obszaru działalności pisarskiej poety. W ramach projektu został przygotowany do publikacji 8 tom *"Pism zebranych poety"*.

13.09.2018

Współcześni polscy pisarze i badacze literatury. Słownik biobibliograficzny

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

13.09.2018

Kitab Milkamanowicza - rękopiśmienny Kodeks polsko-tatarski z 1781 roku

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

13.09.2018

Literatura w operze. Adaptacje dramatyczno-muzyczne utworów literackich w Polsce do 1918 roku, dzieła i ich sceniczna recepcja

Wydział Filologiczno-Historyczny AJD

Projekt w ramach dyscypliny nauk o literaturze.

28.03.2018

Lingua receptiva czy lingua franca? Praktyki językowe na pograniczu polsko-czeskim w obliczu dominacji angielszczyzny (ujęcie ekolingwistyczne)

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa
Wydział Humanistyczny UZ

Na ilość i jakość polsko-czeskich kontaktów językowych ma współcześnie wpływ kilka skomplikowanych zjawisk, które decydują w dużym stopniu o kształcie rzeczywistości społecznej w Czechach i w Polsce. Najkrócej rzecz ujmując: od 1989 roku słabnie poczucie więzi oparte na wspólnej tożsamości słowiańskiej; w siłę rośnie z kolei tożsamość narodowa. Jednakże lojalność wobec języka narodowego, traktowanego przez wieki w obu krajach jako podstawowy nośnik tożsamości wspólnotowej, nie jest już dziś tak obligatoryjna.

14.12.2017

Edycja krytyczna Pism wszystkich Bolesława Prusa

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Tekstologia i edytorstwo
Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza

"Edycja Krytyczna Pism Wszystkich Bolesława Prusa" jest międzyinstytucjonalnym projektem badawczym, realizowanym pod auspicjami Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Naukową ambicją uczestników projektu jest zaoferowanie szerokiemu gronu czytelników wszystkich pism Bolesława Prusa opracowanych wedle najnowszych i najlepszych standardów sztuki edytorskiej, wyposażonych w takie komentarze, które z jednej strony nie obciążą tekstów pisarza nadmiarem erudycyjnego objaśnienia, z drugiej strony będą na tyle fachowe i wnikliwe, by inspirować i kierunkować odbiorców do podejmowania trudu jeszcze pełniejszego osobistego poznania spuścizny pisarza i czasów, w których tworzył.

05.11.2017

Elzenbergowie. Trzy pokolenia twórców kultury, nauki, historii

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka
Uniwersytet w Białymstoku

Projekt finansowany przez Narodowe Centrum Nauki: 2013/11/B/HS2/02546,
konkurs OPUS 6.

24.10.2017

Polskie serie przekładowe wierszy Walta Whitmana. Monografia wraz z antologią przekładów

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-

bibliograficzne, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa
Uniwersytet Szczeciński

Projekt pozwolił na wypracowanie nowej metody badania przekładów i ich funkcjonowania w literaturze narodowej oraz doprecyzowanie używanego dotychczas w polskiej translatologii pojęcia "seria przekładowa". Zostało ono uzupełnione o dwa nowe terminy: "seria tekstualizacji" oraz "seria recepcyjna", a zasadność takich rozróżnień terminologicznych i ich znaczenie dla nauki o przekładzie zostało uzasadnione w cyklu publikacji polsko i angielskojęzycznych. Przygotowana do druku monografia: *Polskie serie recepcyjne wierszy Walta Whitmana. Monografia wraz z antologią przekładów* prezentuje wszystkie wyniki badań wraz z tekstami przekładów wierszy Whitmana (w wielu wypadkach niepublikowanymi od czasu pierwodruku, w jednym przypadku wydobytym z manuskryptu, w kilku z programów radiowych) oraz z tekstami intertekstualnie/intersemiotycznie związanymi z oryginałem i jego przekładami. Monografia przynosi zarówno bogatą refleksję teoretyczną i metodologiczną na temat kulturowego funkcjonowania przekładu, jak i dokładną analizę dwunastu serii recepcyjnych, które wytworzyły w kulturze polskiej poszczególne wiersze Whitmana. Tak opracowana publikacja przyczynić się może do dyskusji metodologicznej nad kierunkami rozwoju filologii narodowej i obcej, a zwłaszcza komparatystyki.

21.09.2017

Pilotażowy projekt "Warsztaty dydaktyczne UAM"

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

Odwołując się do idei organizacji uczącej się, w której kluczową dla rozwoju całego uniwersytetu jest gotowość i umiejętność pracowników do dzielenia się własną wiedzą i doświadczeniem z innymi, prorektor prof. UAM dr hab. Beata Mikołajczyk zaprasza do udziału w ogólnouniwersyteckim pilotażowym projekcie "Warsztaty dydaktyczne UAM" (WD UAM). Jest to inicjatywa zaproponowana przez Radę ds. Jakości Kształcenia, której celem jest wzajemne samokształcenie w zakresie kompetencji dydaktycznych na poziomie akademickim. Jego odbiorcami są pracownicy i doktoranci UAM, którzy pracują na stanowiskach dydaktycznych. Projekt zakłada nawiązanie wzajemnych kontaktów oraz integrację środowiska nauczycieli akademickich.

12.09.2017

Komedia według Skamandrytów

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Teatrolgia i sztuki performatywne (aktorstwo, taniec i in.), Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa
Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Wydział Filologiczno-Historyczny AJD

Projekt finansowany przez Narodowe Centrum Nauki (konkurs SONATA 5; nr UMO-2013/09/D/HS2/02773).

11.07.2017

NEP4 DISSENT - New Exploratory Phase in Research on East European Cultures of Dissent [Nowe odkrycia naukowe w badaniu wschodnio-europejskich kultur oporu]

Powstały pod przewodnictwem IBL PAN projekt NEP4DISSENT - New Exploratory Phase in Research on East European Cultures of Dissent [Nowe odkrycia naukowe w badaniu wschodnio-europejskich kultur oporu] uzyskał finansowanie ze środków europejskich w ramach programu COST na stworzenie międzynarodowej sieci badawczej (Akcja COST nr CA16213). Sieć będzie rozwijać nowe podejścia i programy badawcze poświęcone kulturowemu wymiarowi dziedzictwa oporu i ruchów dysydenckich w krajach byłego bloku socjalistycznego 1945-1989.

03.06.2017

Opis paradygmatyczny polskich frazeologizmów czasownikowych. Słownik elektroniczny

Historia języka i dialektologia, badania współczesnego języka i analiza dyskursu, tekstologia i translatologia lingwistyczna, Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Projekt badawczy finansowany przez NCN w latach 2014-2017.

03.06.2017

Edycja listów Magdaleny z Czapskich do Hieronima Floriana Radziwiłła

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Projekt realizowany w ramach grantu z Narodowego Centrum Nauki (Opus IV) przyznanego na lata 2013-2016

03.06.2017

Polska rozmowa urzędowa. Konwersacyjna i dyskursywna analiza komunikacji urzędnik-klient

Historia języka i dialektologia, badania współczesnego języka i analiza dyskursu, tekstologia i translatologia lingwistyczna

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Grant finansowany przez NCN w latach 2012-2014.

16.05.2017

**Ogólnoeuropejska ankieta na temat słowników jednojęzycznych
(ogólnoeuropejski projekt European Survey on Dictionary Use)**

8 maja br. zainaugurowany został ogólnoeuropejski projekt European Survey on Dictionary Use. Jest celem jest zbadanie sposobów użycia i postrzegania słowników jednojęzycznych, w tym także słowników języka polskiego. Anonimowe ankiety wypełniać można internetowo do połowy lipca pod tym adresem: <http://www.owid.de/plus/dictcult/>.

09.05.2017

Komunikacja społeczna dawniej i dziś

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa
Wydział Humanistyczno-Społeczny ATH

Projekt tworzy ramy merytoryczne dla indywidualnych zadań badawczych realizowanych przez pracowników Katedry Teorii i Praktyk Komunikacji.

09.05.2017

Literatura dawnych epok czytana dzisiaj

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka
Wydział Humanistyczno-Społeczny ATH

Celem realizacji tematu są interpretacje tekstów pominiętych oraz nowe odczytania tekstów literackich, które w zmienionej sytuacji kulturowej, geopolitycznej i cywilizacyjnej stają się znakiem naszej rzeczywistości. Sprzyja temu współczesna perspektywa odbioru, wobec której znikają tzw. „konteksty macierzyste”, a odsłaniają się nowe znaczenia.

09.05.2017

Literatura świadectwem kultury: uniwersalnej, retorycznej, politycznej, popularnej, regionalnej (historia literatury, teoria literatury, teoria przekładu, krytyka literacka, metodyka nauczania, regionalistyka)

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa
Wydział Humanistyczno-Społeczny ATH

Celem realizacji tematu jest analiza/ interpretacja różnych zjawisk literackich w perspektywie kulturoznawczej i psychospołecznej. Innym narzędzi wymaga recepcja klasyków (Miłosza, Herberta) w odbiorze współczesnym, innych czytanie literatury w kontekście innych sztuk, jeszcze innych przybliżenie kultury innego kraju czy opracowanie zasad nauczania języka polskiego jako obcego.

29.03.2017

Badanie struktury i dynamiki cyfrowych zasobów wiedzy za pomocą metod wizualizacji (Information Visualization methods in digital knowledge structure and dynamics study)

Bibliologia i informatologia

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Projekt badawczy NCN 2014-2017 pt. **Badanie struktury i dynamiki cyfrowych zasobów wiedzy za pomocą metod wizualizacji** (ang. **Information Visualization methods in digital knowledge structure and dynamics study**)

dotyczy analizy rozwoju nauk humanistycznych i społecznych (HS) w Polsce przy wykorzystaniu metodologii wizualizacji.

04.03.2017

Humanizm między Wschodem i Zachodem

Humanizm między Wschodem i Zachodem

Konferencja naukowa Pracowni

i Seminarium Doktoranckiego

„Humanizm. Hermeneutyka wartości”

na Wydziale „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego

06.02.2017

Krytyczna edycja "Pism zebranych" Stefana Żeromskiego

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Celem projektu jest kontynuacja rozpoczętej przed 1980 r. i przerwanej po kilkunastu latach krytycznej edycji "Pism zebranych" Stefana Żeromskiego (IBL PAN) - zaplanowana została na 39 tomów, rozdzielonych między 6 serii: utwory nowelistyczne, powieści, dramaty, pisma społeczne i wspomnienia, dzienniki oraz listy. Z zaplanowanych 39 tomów do roku 2014 ukazały się 22 tomy (zakończone zostały: seria utworów nowelistycznych, t. 1-5 oraz seria listów, t. 34-39). Pozostałe tomy nie zostały wydane drukiem z powodu choroby i śmierci kilku członków Komitetu Redakcyjnego, w tym prof. Golińskiego, który zmarł w 2008 r.

24.01.2017

Język polski 2.0 - zastosowanie nowoczesnych technologii w nauczaniu języka polskiego

Zapraszamy lektorów jpjo do zapoznania się z bezpłatną publikacją "Język polski 2.0 - zastosowanie nowoczesnych technologii w nauczaniu języka polskiego, która jest podsumowaniem projektu współfinansowanego w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

18.12.2016

Metodologiczna problematyka badań literatury staropolskiej

Historia języka i dialektologia, badania współczesnego języka i analiza dyskursu, tekstologia i translologia lingwistyczna, Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translologia literacko-kulturowa

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

W naszym przekonaniu klimat wokół badań i fachowych interpretacji literatury staropolskiej wciąż sprzyja raczej postawie "ekstensywnej", tzn. takiej, w której można poprzestawać na zwracaniu się ku nowym czy też dotąd znikomo eksploatowanym tekstom źródłowym. Badaczy bardziej interesuje pytanie, „co” badać, natomiast „jak” pozostaje w ich opinii kwestią drugorzędną. Celem naszego projektu jest doprowadzenie do przywrócenia właściwej w naszym odczuciu hierarchii - do uznania, że problem metody jest przedmiotem godnym pogłębionego, profesjonalnego namysłu. Wynika to z podzielanego przez nas konstruktywistycznego przekonania, że metoda nie jest neutralnym narzędziem odkrywania tego, co w tekstach przedustawnie obecne, ale pozostaje także sposobem współtworzenia jakości w nich obecnych.

18.12.2016

Przestrzenie Henryka Sienkiewicza

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, Instytut Książki

O Dekadach Henryka Sienkiewicza

05.08.2016

Pamiętniki i listy polskich autorów z Ziem Zabrzanych (Litwa, Białoruś, Ukraina) w latach 1795-1918

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Projekt Pamiętniki i Listy polskich autorów z Ziem Zabrzanych (Litwa, Białoruś, Ukraina) w latach 1795-1918 zakłada przeprowadzenie szerokiej kwerendy w archiwach i bibliotekach Polski, Rosji, Litwy, Białorusi, Łotwy, Ukrainy i Francji, której celem będzie odnalezienie i zinwentaryzowanie znajdujących się tam pamiętników i listów polskich autorów.

06.07.2016

Fonematyka polszczyzny z perspektywy funkcjonalizmu aksjomatycznego. Fonetyczna i fonologiczna analiza współczesnego języka polskiego

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa, Metodyka i dydaktyka nauczania literatury i języka, glottodydaktyka, kultura języka

Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu

Instytucja realizująca projekt: Katedra Sławistyki, Uniwersytet im. Palackiego w Ołomuńcu

Celem projektu badawczego było zaprezentowanie alternatywnego spojrzenia na fonematykę języka polskiego, które pozwoliłoby pokazać znane fakty empiryczne w nowym świetle i zaproponować innowacyjne rozwiązania dla ich interpretacji. Aparat pojęciowy przyjęty na potrzeby opisu to teoria funkcjonalizmu aksjomatycznego, która stanowi spójny system semiotyczny odwołujący się do osiągnięć funkcjonalistycznie zorientowanych kierunków językoznawstwa strukturalistycznego. Teoria ta podkreśla potrzebę precyzji oraz adekwatności opisu lingwistycznego i daje odpowiednie narzędzia do przeprowadzenia szczegółowej analizy deskryptywnej zjawisk fonetycznych współczesnej polszczyzny. W wyniku zastosowania rygorystycznej pod względem metodologicznym procedury sformułowano spójną interpretację polskiego systemu fonematycznego, która pod wieloma względami różni się od tradycyjnych ujęć.

Wyniki badań przedstawiono w monografii poświęconej fonematyce współczesnej polszczyzny: Wągiel, Marcin. (2016). "Fonematyka języka polskiego w ujęciu funkcjonalizmu aksjomatycznego". Ołomuniec: Uniwersytet im. Palackiego. Publikacja jest w całości dostępna online: <https://books.google.cz/books?id=O7FEDAAAQBAJ>

Ponadto, w ramach projektu powstała **strona internetowa PolFon:** <http://polfon.upol.cz/>

PolFon to interaktywny portal edukacyjny poświęcony polskiej fonetyce. Przeznaczony jest przede wszystkim dla obcokrajowców chcących opanować polską wymowę, ale mamy nadzieję, że zainteresuje także polskich studentów polonistyki, lektorów języka polskiego a także zawodowych lingwistów. Oprócz materiałów poglądowych obejmujących nagrania audio oraz schematy artykulacyjne zawiera również ćwiczenia szkolące słuch fonematyczny oraz umiejętność transkrypcji fonetycznej poszczególnych głosek.

27.04.2016

Polska i ukraińska proza kobieca okresu międzywojennego - perspektywa modernizmu (środkowo) europejskiego

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe)

Projekt "Polska i ukraińska proza kobieca okresu międzywojennego - perspektywa modernizmu (środkowo) europejskiego" realizowany jest w Instytucie Badań Literackich PAN pod kierownictwem prof. dr hab. Grażyny Borkowskiej dzięki środkom Narodowego Centrum Nauki (nr projektu UMO - 2013/09/B/HS2/02834).

14.04.2016

Interdyscyplinarny Projekt Badań Podstawowych

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Istotą projektu, prowadzonego od 2009 roku, jest poszukiwanie kategorii, które są wspólne różnym dyscyplinom wiedzy ludzkiej, a także różnym czynnościom poznawczym i działaniu człowieka w sztuce. Poszukujemy łączących doświadczenie ludzkie w całość pojęć, struktur – poszukujemy nowych perspektyw poznawczych. Pracujemy nad aparaturą opisującą doświadczany przez nas wszystkich świat. Stopniowo budujemy także refleksję metanaukową – rozwijając badania w zakresie teorii języka, teorii umysłu, ogólnej metodologii nauk, antropologii kultury i innych dziedzin.

31.03.2016

Lubuska literatura osadnicza jako narracja założycielska regionu

Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatoologia literacko-kulturowa

Wydział Humanistyczny UZ

Projekt dotyczy literatury o powojennych migracjach dotyczącej Ziemi Lubuskiej. Zmierza m.in. do określenia cech dystynktywnych dla prozy o tzw. Ziemiach Odzyskanych; charakterystyki funkcjonowania w tej prozie motywów zaczerpniętych z tradycji literackiej; ustalenia charakteru lubuskiej literatury osadniczej w porównaniu z narracjami migracyjnymi pozostałych regionów Ziemi Zachodnich. Badania obejmują IV bloki problematyczne:

21.02.2016

Męskości w polskiej prozie emancypacyjnej po 1989 r.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

Problemem badawczym projektu są męskości i sposób ich konstruowania, przedstawiania, mitologizacji i demitologizacji w polskiej literaturze głównego nurtu powstałej po 1989 roku, umieszczanej przez krytykę literacką w nurcie prozy głównego emancypacyjnej. Projekt skupiony został na reinterpretacji pojęcia męskości i mężczyzny w świetle przemian obyczajowych i kulturowych zachodzących w Polsce po transformacji ustrojowej. Analiza sposobu konstruowania męskiego podmiotu uwzględnia kulturowe i literackie wzorce, do których nawiązują badane teksty literackie, polemikę z kanonicznymi modelami męskości, kwestię nowych modeli, fenomen „kryzysu męskości”, feminizację i maskulinizację, męskie upłciwienie dyskursu, „męską” narrację i „męskiego” narratora. Materiał badawczy pracy posłuży stworzeniu sproblematyzowanej galerii postaci męskich najnowszej prozy polskiej, w której wyszczególnione będą określone rodzaje i podejścia do kwestii męskości alternatywnych w opozycji do męskości hegemonicznej.

17.02.2016

Odnaleziony raptularz Juliusza Słowackiego z podróży na Wschód jako romantyczne dzieło synkretyczne oraz źródło literackie i ikonograficzne do badań nad historią i kulturą XIX wieku

Historia i teoria sztuki, sztuki plastyczne, kultura wizualna, Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe), Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatoologia literacko-kulturowa

Wydział "Artes Liberales" UW

Notatnik z podróży na Wschód Juliusza Słowackiego, odnaleziony niedawno w Moskwie przez dra hab. Henryka Głębockiego, jest źródłem literackim i kulturowym o bezcennej wartości. W całości dotąd nigdy nie był wydany i nie został poddany eksploracji naukowej, zaś większość rysunków notatnika znamy tylko ze wzmianek poprzednich edytorów. Raptularz, o którym od ponad pół wieku pisano, że spłonął w czasie II wojny światowej, zawiera uznawane dotąd za utracone brulionowe rękopisy dzieł poety (poematu "Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu" i wierszy), rysunki, notatki, zapiski podróżne, fragmenty narracji diariuszowych z okresu podróży poety na Bliski Wschód (1836-1837). Odnalezienie autografu Słowackiego jest samo w sobie wydarzeniem o wielkiej wadze dla polskiego dziedzictwa narodowego, ma jednak także ogromne – stricte naukowe – znaczenie dla badań nad twórczością poety i szerzej – XIX wiekiem. Przed rokiem 1939 raptularz ten należał do Biblioteki ord. Krasińskich w Warszawie (nr inw. 5217) i jego losy nie są do końca znane, a ich odtworzenie również mieści się w planach badawczych zespołu.

11.11.2015

Nowy regionalizm w badaniach literackich: tradycja i nowe orientacje

Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatoologia literacko-kulturowa

Akademia Pomorska w Słupsku, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Filologiczno-Historyczny AP, Wydział Humanistyczny UZ

Celem projektu jest rozpoznanie sytuacji regionalizmu w Polsce po 1989 roku i na tej podstawie opracowanie nowatorskiej, kompleksowej i interdyscyplinarnej koncepcji badań regionalnych. Jego głównym zadaniem jest rekonceptualizacja obszaru badawczego w perspektywie nowych orientacji w światowej humanistyce: badań antropologiczno-kulturowych, zwrotu topograficznego i związanej z nim geografii kulturowej, geopoetyki, etnopoetyki, komparatystyki, badań feministycznych i genderowych, a także problematyki pamięci zbiorowej i kulturowej czy postpamięci.

30.10.2015

Szalony bieg. Kolej i ciemna nowoczesność. (Monografia i antologia tekstów literackich)

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego

Cel projektu prof. Wojciecha Tomasika: monografia "Kolej i ciemna nowoczesność" (w Wydawnictwie IBL PAN).

30.10.2015

Przemówienia polskich polityków w latach 1918-2014 - edycja i opracowanie źródeł, analiza lingwistyczna, digitalizacja korpusu

Podstawowym celem naukowym projektu jest zebranie oraz lingwistyczne i politologiczne opracowanie ważnych - z historycznego punktu widzenia - przemówień polskich polityków wygłoszonych między 1918 a 2014 rokiem. Efekty projektu mają - w opinii wykonawców - przyczynić się do należytego dokumentowania aktywności oratorskiej polskich polityków w okresie 100 lat istnienia niepodległego państwa polskiego.

23.10.2015

Nowa Panorama Literatury Polskiej

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka
Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

Nowa Panorama Literatury Polskiej to platforma służąca prezentacji wyników badań naukowych w środowisku cyfrowym. Wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniu na szeroki i darmowy dostęp do treści na wysokim poziomie merytorycznym stanowiąc znak przemian współczesnej humanistyki pod wpływem mediów cyfrowych

19.10.2015

Słownik polszczyzny XVI wieku i Internetowy słownik polszczyzny XVI wieku - tomy 36-43

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne
Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

W ramach projektu przewidziana jest kontynuacja długofalowych prac nad "Słownikiem polszczyzny XVI wieku", będącym naukowym słownikiem dokumentacyjnym, którego głównym założeniem jest opis polszczyzny epoki renesansu, czyli okresu kształtowania się języka narodowego. "Internetowy słownik polszczyzny XVI wieku" pozwoli rozszerzyć jego zasięg ze względu na nowe sposoby prezentacji materiału oraz publikację w medium cyfrowym. W ramach projektu są kontynuowane prace nad tomami 36-43 tradycyjnego słownika wychodzącego drukiem. Jako uzupełnienie słownika przewidzane są edycje

szesnastowiecznych źródeł w postaci tekstu transkrybowanego z komentarzem filologicznym i poświęconych im studiów. Powstającą edycję internetową uzupełniać będzie biuletyn internetowy, pozwalający rozszerzyć refleksję teoretyczną nad materiałem językowym o zakres nieujmowany dotąd w słowniku. Realizacja proponowanego projektu badawczego znacząco rozwinie wiedzę o dawnej polszczyźnie, przyczyniając się do ocalenia dziedzictwa kulturowego Polski.

19.10.2015

Romantyzm w świetle nowych źródeł

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Projekt dotyczy szeroko pojętej kultury romantycznej i romantycznej codzienności oglądanej z perspektywy źródeł, w tym przede wszystkim dokumentów pozaliterackich. Celem projektu jest przybliżenie współczesnemu czytelnikowi nieznanymi aspektów życia romantyków, dostarczenie nowych kontekstów dla literaturoznawczych interpretacji oraz naukowe uaktywnienie źródeł zarówno nowych, jak i znanych.

18.10.2015

Polscy pisarze i badacze literatury przełomu XX i XXI wieku

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

Polscy pisarze i badacze literatury przełomu XX i XXI wieku to projekt badawczy realizowany w Instytucie Badań Literackich PAN przez zespół Pracowni Dokumentacji Literatury Współczesnej, a finansowany ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki”. Jest internetową wersją tomu pierwszego słownika biobibliograficznego o tym samym tytule, opublikowanego przez Wydawnictwo IBL PAN w 2011 roku. Celem projektu jest dostarczenie podstawowej wiedzy faktograficznej o nowym pokoleniu twórców – poetów, prozaików, dramatopisarzy, krytyków literackich, tłumaczy oraz literaturoznawców.

17.10.2015

Biblioteka Pisarzy Staropolskich, Biblioteka Pisarzy Polskiego Oświecenia - kontynuacja serii wydawniczej i poszukiwanie nowych modeli edycji naukowej

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

W ramach projektu będą kontynuowane prace nad istniejącą od 1995 roku serią Biblioteka Pisarzy Staropolskich, w której wydano dotychczas 39 tomów, oraz założoną w roku 2000 serią Biblioteka Pisarzy Polskiego Oświecenia, w której ukazało się dotąd 10 pozycji. Celem istnienia obu serii jest edycja naukowa i

publikacja ważnych dzieł dotychczas pozostających w rękopisach lub starodrukach oraz upowszechnienie wzorca współczesnej edycji krytycznej. Dzięki projektowi zostanie wydanych 20 kolejnych tomów drukiem; zostanie także wypracowany model hipertekstowej edycji elektronicznej, na którego podstawie w ramach projektu będzie opublikowanych 5 pierwszych wzorcowych hipertekstowych edycji krytycznych - m. in. teksty Jana Kochanowskiego i Stanisława Trembeckiego.

17.10.2015

Dyskurs polityczny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Pojęcia i idee

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Celem projektu jest opis specyficznego dyskursu politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów (1569-1795) - głęboko zakorzenionego w tradycji antycznej i w europejskiej tradycji republikańskiej. Dokonana zostanie analiza najważniejszych pojęć w nim funkcjonujących oraz sposobu, w jaki mówiono w tym okresie o sprawach państwa. Pozwoli to odtworzyć obraz świata politycznego i system wartości politycznych typowy dla tego dyskursu. Projekt stawia pytania, które umykały dotąd klasycznym badaniom historycznym i literaturoznawczym. Zrozumienie pojęć i idei dyskursu staropolskiego pomoże lepiej zrozumieć polski język polityczny wieku XIX- i XX-tego i uniknąć naiwności, uproszczeń oraz zbyt pochopnych twierdzeń o nowatorstwie politycznych wypowiedzi epok porzbińskich.

17.10.2015

Spojrzenia z ukosa.... Kultura i literatura rosyjska oczami Polaków (na materiale czasopism polskich okresu międzywojennego). Opracowanie bibliograficznej internetowej bazy danych wraz z kolekcją wybranych publikacji pełnotekstowych

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

W ramach projektu powstał zespół badawczy zajmujący się studiami nad polsko-rosyjskimi kontaktami kulturalnymi okresu międzywojennego. Celem projektu jest odtworzenie i analiza dominujących w okresie międzywojennym paradygmatów narracji o stosunkach polsko-rosyjskich, wychodząca poza najpopularniejsze, a motywowane emocjonalnie kategorie rusofilii/rusofobi. Ostatecznym wynikiem prac będzie internetowa baza danych o zawartości czasopism międzywojennych dotyczącej problematyki rosyjskiej oraz antologia najciekawszych tekstów z tego okresu dotyczących tematu.

17.10.2015

Dokończenie sejmowego wydania "Dzieł wszystkich" Jana Kochanowskiego

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Celem projektu jest dokończenie "Sejmowego wydania dzieł wszystkich" Jana Kochanowskiego. W tej renomowanej edycji ukazało się dotąd od 1982 do 1997 roku 8 tomów dzieł poety. Prace edytorskie zostały następnie niestety zawieszono z powodu braku środków finansowych i reorganizacji wykonującego projekt Instytutu - IBL PAN. Obecnie na nowo podjęte prace nad projektem przewidują dokończenie tej serii, czyli przygotowanie naukowej, krytycznej edycji kolejnych jedenastu tomów dzieł poety.

17.10.2015

Polska proza powojenna (1945-1989) w perspektywie badań nad męskością

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe)

Celem projektu jest analiza powojennej kultury polskiej w perspektywie badań nad męskością (men studies) i reinterpretacja krajowej prozy okresu powojennego pisanej przez mężczyzn. Zbadana zostanie przede wszystkim twórczość pisarzy krytycznych wobec kanonu romantycznego, ukazujących jego ograniczenia oraz podejmujących próby rewizji polskiej tradycji i pamięci kulturowej. Męskie fantazmaty rozpatrywane w kontekście "kompleksu polskiego" ukażą kształt narodu jako "wspólnoty wyobrażonej" (B. Anderson) i wspólnoty mężczyzn (G. Mosse). Takie ujęcie pozwoli uchwycić współzależność między dyskursem narodowym a kulturową koncepcją męskości w Polsce, a także zrewidować utrwalony obraz powojennej kultury polskiej.

17.10.2015

Pałac Staszica jako heterotopia afektywna - nowa kategoria opisu metamorfozy miejsca

Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe), Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa

Celem projektu jest interdyscyplinarny opis historii i pamięci ważnego miejsca na mapie kulturowej Warszawy - Pałacu Staszica, czyli obecnie siedziby Polskiej Akademii Nauk. Badaczka zamierza wykorzystać w pracy narzędzia stworzone we współczesnych badaniach nad funkcjonowaniem przestrzeni w kulturze, a także nowoczesne narzędzia badań literackich (teoria afektów). W tej perspektywie Pałac Staszica ukaże się zapewne jako znaczące miejsce ścierania się dyskursów i polityk pamięci - od jego powstania przez wiek XIX aż po czasy najnowsze. Monografia przyczyni się zarówno do lepszego poznania historii tego budynku, jak społecznych emocji, które budziły kolejne zmiany jego funkcji czy transformacje architektoniczne, którym podlegał.

17.10.2015

Język pamięci: kulturowe i społeczno-polityczne konsekwencje romantycznego projektu pamięci

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa

Projekt poświęcony jest romantycznemu i poromantycznemu rozumieniu kategorii pamięci w kulturze polskiej. Zgodnie z hipotezą badawczą dr Marca stanowi ona rodzaj języka, który wykształcił się w Polsce w pierwszej połowie XX wieku i wywiera do dziś ogromny wpływ na życie polityczne i społeczne. Językiem tym rządzą określone reguły, to znaczy pamięć jest w nich immanentnie powiązana z takimi kategoriami jak powinność, obowiązek, odpowiedzialność, grzech i wina, a więc jest rozumiana na sposób religijny. Studia nad pamięcią jako językiem różnią się zasadniczo od studiów nad pamięcią historyczną w dotychczasowym jej rozumieniu. Pozwolą wzbogacić zarówno metodologię badań nad historią kultury polskiej, jak lepiej zrozumieć wiele jej aspektów.

17.10.2015

Twórczość Antoniego Langego. Monografia bibliograficzna

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Celem pracy jest ukazanie całokształtu twórczości Antoniego Langego oraz jej dotychczasowej recepcji. Stanie się to możliwe dzięki zgromadzeniu bibliografii podmiotowej (drukowane utwory Langego, utwory rozproszone po czasopismach, niewydane rękopisy obejmujące wiersze, prace krytycznoliterackie oraz tłumaczenia) i przedmiotowej (prace poświęcone życiu i twórczości Langego). Projekt stworzy tym samym podstawy do przyszłej analizy historycznoliterackiej twórczości poety, opracowania edycji krytycznej jego dzieł oraz studiów nad ich recepcją.

17.10.2015

Publicystyka społeczna (t.II) i Listy zebrane (t. XI) Elizy Orzeszkowej. Edycja krytyczna

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Celem projektu jest zakończenie prac edytorskich nad dotąd niepublikowanym lub mało znanym dorobkiem Elizy Orzeszkowej z zakresu publicystyki i epistolografii. Zgromadzone w czasie kwerend archiwalnych materiały do poszczególnych tomów zostaną opracowane krytycznie i przygotowane do druku, przyczyniając się do wzbogacenia wiedzy o znaczeniu dorobku Elizy Orzeszkowej dla XIX- i XX-wiecznej literatury i kultury. Edycja krytyczna obu tomów będzie zawierać wstępy poświęcone tej problematyce.

17.10.2015

Słowiańskie warianty hoffmanizmu

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Projekt "Słowiańskie warianty hoffmanizmu" (Narodowe Centrum Nauki, Sonata, 2013/11/D/HS2/04452) był realizowany w Instytucie Badań Literackich PAN i obejmował interkulturowe przestrzenie literatury XIX wieku nawiązującej do idiomu niemieckiej fantastyki.

17.10.2015

Dynamika wariantu - status tekstologiczny wierszy Czesława Miłosza i jego konsekwencje interpretacyjne

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Celem projektu jest dokonanie ustaleń tekstologicznych dotyczących funkcjonujących w wielu wersjach wierszy Czesława Miłosza, co - jak dotąd nie zauważano - wpływa na ich interpretacje i rozbieżności między nimi. Porównanie dostępnych wersji pozwoli na weryfikację istniejących interpretacji lub stworzenie nowych. Ponadto w ramach projektu zostaną zbadane rękopiśmienne wersje wierszy Miłosza, zgodnie z niestosowaną dotąd w Polsce metodologią tak zwanej krytyki genetycznej, zakładającej, że kolejne wersje rękopiśmienne utworu warto traktować jako odrębne teksty literackie, a zarazem badać zmiany znaczeń pomiędzy nimi. Wyniki projektu posłużą w przyszłości pracy nad cyfrową edycją dorobku Czesława Miłosza.

17.10.2015

Kontynuacja wydania krytycznego "Dzieł zebranych" Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, t. 4-23

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

W ramach projektu zostaną opracowane krytycznie i wydane kolejne tomy "Dzieł zebranych" Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, jednego z najważniejszych pisarzy polskich XX wieku. Edycja wypełni poważną lukę we współczesnym polskim edytorstwie. Opracowane na podstawie kwerend archiwalnych i bibliograficznych tomy obejmą między innymi: "Inny Świat", "Dzienniki pisane nocą", eseje, korespondencję, rozmowy i wywiady z pisarzem.

22.06.2015

Kompozycja dzieła literackiego

Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Uszczegółowienie problematyki (zawartej w tomie „Kompozycja dzieła literackiego”, pod red. A. Stoffa, Toruń 2004) polegające na opracowaniu zagadnień dotyczących rozwiązań kompozycyjnych właściwych różnym konwencjom oraz ich semantycznym i aksjologicznym konsekwencjom. Jako rezultat planowany tom: „Kompozycja dzieła literackiego w praktyce”.

27.05.2015

Kultura rocka

Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe)

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Celem projektu ma być wypełnienie luki w badaniach dotyczących antropologii kultury XX wieku i współczesnej. Projekt ma charakter interdyscyplinarny i ma służyć przybliżeniu kultury rocka z różnych perspektyw badawczych.

26.05.2015

Dzieła zebrane Zygmunta Krasińskiego. Nowe wydanie krytyczne

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Ostatnie krytyczne wydanie jubileuszowe Pism Zygmunta Krasińskiego pochodzi z roku 1912. Za sprawą Jana Czubka, bibliotekarza Akademii Umiejętności, kultura narodowa została wzbogacona w 8 tomów starannie (jak na ówczesne warunki) przygotowanych dzieł z aparatem filologicznym oraz objaśnieniami, które w tamtym czasie spełniały wymogi edycji naukowej i znacznie poszerzały zbiór znanych utworów poety w stosunku do wcześniejszych wydań m.in. Tadeusza Piniego i Józefa Kallenbacha. Wydanie Czubka stało się źródłem przedruków w kolejnych edycjach popularnych, zwłaszcza powojennych, w tym najbardziej znanego wyboru Dzieł literackich, przygotowanego w 3 tomach przez Pawła Hertza (PIW, Warszawa 1973). Sytuacja spuścizny po Zygmuncie Krasińskim stała się dramatyczna wskutek zniszczenia w czasie wojny Biblioteki Ordynacji Krasińskich, przechowującej cenne manuskrypty. Część materiałów uległa bezpowrotnemu zatraceniu, inne zostały rozproszone. Stan współczesnych edycji autora Irydiona, opierających się na przedrukach dawnych wydań i nieuwzględniających wymogów współczesnej nam sztuki edytorskiej, jest bez wątpienia najbardziej zaniedbaną częścią naszych badań podstawowych nad romantyzmem literackim. Projektowane nowe wydanie krytyczne ma ten stan odmienić, choć warunki realizacji założeń krytyki tekstu są znacznie trudniejsze, biorąc pod uwagę zasoby archiwalne. Nowa edycja siłą rzeczy musi więc w dużej mierze uwzględniać wyniki dotychczasowych badań tekstologicznych, zwłaszcza edycji Czubka i Kallenbacha, ostrożnie odtwarzać i przywracać wygląd pierwodruków i rękopisów. Należy w tym celu

(paradoksalnie) ograniczyć zespół materiałów wyjściowych do prac mających charakter naukowy i nie uwzględniać kopii oraz odpisów, których wartości nie jesteśmy już w stanie zweryfikować, gdyż uległy one zniszczeniu. Edycja krytyczna obliczona na 7 tomów w 10 woluminach ma ukazać się jako całość, w opracowaniu zbiorowym zespołu badawczego złożonego przede wszystkim z pracowników i współpracowników toruńskiego Zakładu Edytorstwa i Tekstologii Dzieł Literackich oraz Wydawnictwa Naukowego UMK. Zespół dokona przeglądu istniejących zasobów archiwalnych, zbierze pełną dokumentację przedsięwzięcia, przygotuje podstawy tekstowe, nowe tłumaczenia utworów francuskojęzycznych, objaśnienia oraz aparat krytyczny, wydany następnie w formie dodatku do każdego tomu na nośniku cyfrowym. Projekt zawiera więc przygotowawcze prace badawcze o charakterze tekstologiczno-filologicznym, prace redakcyjne oraz wydanie całości nowej edycji. Zachowane zostaną wszelkie procedury wypracowane w tradycji badań edytorskich, tak by nowe wydanie spełniało założenia edycji krytyczno-naukowej wraz z niezbędnymi popularnymi odniesieniami (typ „B” w nomenklaturze prof. Konrada Górskiego; jako wzorzec służy będzie Wydanie Rocznicowe Dzieł A. Mickiewicza pod red. Zofii Stefanowskiej).

25.05.2015

Dwudziestolecie homoseksualne 1918-1939

Bibliologia i informatologia

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Celem badań jest analiza tematu homoseksualności w kulturze dwudziestolecia międzywojennego, ze szczególnym uwzględnieniem literatury i filmu (ale nie tylko); znaczna część tekstów korzysta z szeroko rozumianego instrumentarium genderowego.

25.05.2015

Kobiece Dwudziestolecie 1918-1939

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Celem projektu jest rewaluacja i poszerzenie dotychczasowych badań nad problematyką związaną z kobiecością w dwudziestoleciu międzywojennym. W zamierzeniu był to szerszy projekt, dotyczący nie tylko kobiet i kobiecości, ale obejmujący również homoseksualność. Jego fazą wstępną miały być dwie konferencje, z których do skutku doszła jedynie jedna, właśnie Kobiece dwudziestolecie 1918-1939 (nie doszła natomiast Homoseksualność polska 1918-1989). Obecnie redagowana jest książka, w której znajdują się nie tylko referaty konferencyjne, w znacznej mierze poświęcone literaturze kobiecej, ale również kulturze homofilnej Berlina do roku 1933, dyskusji na temat przerywania ciąży, pamiętnikarstwu kobiet ze wsi itp. Problematyka powyższa umożliwia stosowanie różnych metodologii, choć, jak łatwo się domyślić, znaczna część tekstów korzysta z szeroko rozumianego instrumentarium genderowego.

09.04.2015

Notatniki Aleksandra Wata - spiralna nielinearność zapisu

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Głównym celem projektu, który jest realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, jest teoretyczne opracowanie zagadnienia „spiralnej nielinearności zapisu” na podstawie odkrytych i nigdy dotąd nieopracowanych rękopisów Aleksandra Wata (1900–1967), jednego z najwybitniejszych pisarzy polskich XX wieku.

09.04.2015

Słownik metafor i konotacji nazw własnych

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Celem projektu był leksykograficzny opis wtórnych wystąpień nazw własnych w polskim dyskursie publicznym. Nazwy własne mogą stać się one nośnikami rozmaitych sensów i konotacji, nabytych w głównej mierze przez utrwalenie (stereotypizację) wyróżniających cech obiektów denotowanych przez te nazwy. Jednym z najbardziej rozpowszechnionych tekstowo sposobów przejawiania się tych funkcji jest metaforyczne użycie nazw, a ściślej: użycie nazw własnych w funkcji nośnika metafory.

08.04.2015

Sensualność w kulturze polskiej. Przedstawienia zmysłów człowieka w języku, piśmiennictwie i sztuce od średniowiecza do współczesności

Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa
Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

Projekt poświęcony jest problematyce sensualności rozumianej jako historycznie zmienny zbiór form reprezentacji ludzkich zmysłów (np. wzrok, słuch, smak, dotyk, węch, ciało). Celem badawczym projektu jest przedstawienie sensualności w szerokim kontekście kulturowym (np. literatura, język, sztuka, filozofia, kultura ludowa, historia, teatr) oraz różnorodnych zagadnień związanych z poszczególnymi zmysłami. Tematem projektu jest sensualność w kulturze polskiej (w przyszłości jego zakres będzie poszerzany), w związku z czym konteksty innych kultur narodowych są w nim przedstawiane jedynie jako punkty odniesienia lub w perspektywie komparatystycznej. Projekt jest realizowany on-line w formie witryny pełniącej funkcję multimedialnej internetowej encyklopedii tematycznej.

Więcej: <http://sensualnosc.ibl.waw.pl/pl/informacje-o-projekcie/>

08.04.2015

Redefiniowanie filologii

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

Celem projektu jest przygotowanie trzutomowej antologii współczesnej refleksji nad filologią w Rosji, Francji i Stanach Zjednoczonych oraz reinterpretacja osiągnięć polskiej szkoły edytorstwa naukowego (Zofia Stefanowska i Zbigniew Goliński). Zespół grantowy będzie pracować nad wybranymi zagadnieniami związanymi z tekstologią oraz interpretacją i edycją tekstów różnych epok literackich, co pozwoli na zintegrowanie działań badaczy dotychczas zwykle pracujących oddzielnie i według różnych założeń metodologicznych. Dzięki projektowi stanie się możliwe sformułowanie zasad edycji tekstu uwzględniających współczesne szerokie rozumienie pojęcia tekst oraz dynamikę tekstu literackiego i nowe techniki publikacji. Poza planowanymi dziesięcioma publikacjami projekt przyniesie efekt w postaci skonsolidowania środowiska młodych uczonych, dobrze przygotowanych do dialogu z najnowszymi tendencjami filologicznymi na świecie i do pracy nad tekstem i filologiczną lekturą dzieła literackiego.
